

Forfatter: Steffens, Henrich

Titel: Udrag fra Indledning til filosofiske Forelæsninger af Henrich Steffens

Citation: Steffens, Henrich: "Indledning til filosofiske Forelæsninger", i Steffens, Henrich: *Indledning til filosofiske Forelæsninger*, udg. af Johnny Kondrup ; Flemming Lundgreen-Nielsen , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, C.A. Reitzel, 1996, s. 239. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-steffens01val-shoot-idm140622392261472/facsimile.pdf> (tilgået 03. maj 2024)

Anvendt udgave: Indledning til filosofiske Forelæsninger

[...] Steffens siger, at Göthe sammensatte den Existent han forsonede sig med af de enkelte ædle Træk, der fandtes hos forskellige Individider [...]³⁴

En filosofisk æstetisk Docent sagde fordem at den Existent Göthe ved sin Digterepokes Slutning forsonede sig med var ikke den virkelige, men en ny sammensat af de enkelte ædle Træk hos de forskellige Individider [...]³⁵

Goethe – siger Man – har forsonet sig med Eksistensen [...]³⁶

Det er vel umuligt for Digteren, at hæve sig til et uafbrudt højere Liv, og han øier da kun een Havn, som Steffens saare passende kaldte Forsoning med Tilværelsen.³⁷

En følge af Goethes forsoning med eksistensen har ifølge Steffens været, at han bevægede sig bort fra poesien og det, der bar præg af det evige, og endte i en harmonisk og fuldendt kunst inden for endelighedens sfære. Årsagen til Goethes resignation lå for Steffens i, at Goethe ikke havde placeret sig tæt nok op ad antikken, den tid, da poesien efter Steffens' syn på historiens gang i den 7. indledningsforelæsning³⁸ blomstrede mest:

Han sluttede sig ikke tæt nok til Oldtiden, siger Steffens [...]. Steffens [...] siger, at Goethe staaer paa Konstens

34. 26. maj 1804, *US*, bd 1, p. 56.

35. Utryk: fortale til en unævnt nordisk fortælling, 1804 (?), Grundtvig-arkivet, fasc. 495 1c, fol. 2r.

36. 10. september 1805, *US*, bd 1, p. 84.

37. Grundtvig: *Om Schiller og Bruden fra Messina*, skrevet efteråret 1806, trykt i *Ny Minerva*, juni 1807, citeret her p. 232.

38. *Jf* nærværende udg. s. 122 ff.

høieste Spidse, men er død for Poesien fordi Hans Slut-
telse til de Gamle ey var tæt nok [...]»³⁹

Steffens' ord synes at give genlyd i Grundtvigs dom over
Goethe i *Verdenskrøniken*, 1812:

Goethe selv vilde gaa en Middelvei, laane det Jordiske
en høiere Glæds og saa indbilde sig, at det saaledes blev
tilfredstillende; hans senere Værker ere, fra Konstens
Side, Mesterstykker, men dyrekøbt er deres Runding
[...]»⁴⁰

Endnu to Steffens-henvisninger hos Grundtvig, som kan
sigte til Goethe-forelæsningserne, skal medtages for fuld-
stændigheds skyld:

[...] det var mig en Lyst at læse *Holberg* og *Wessel*, som
Steffens ogsaa kaldte Mestere i deres Slags.⁴¹

Den unge Digter [*dvs. Oehlenschläger*] gjør ei vel i at
nedsætte Evald, thi Nedsætning er det, naar han paa-
staaer, *Balders Død* er i sydlig Dragt. – Dog det er Stef-
fenismus.⁴²

Det er kun spinkle oplysninger, der lader sig samle sammen
om Steffens' Goethe-forelæsninger. Hovedvidnet Grund-
tvig er i de samtidige optegnelser ironisk og vrangvilligt
indstillet og har tydeligt nok kun forstået enkelte ting, som
han vender tilbage til gang på gang. Men dette er ikke
nødvendigvis ren subjektivism og drillelyst fra Grundtvigs
side. Allerede i de trykte indledningsforelæsninger er det

39. *US*, bd 1, p. 84

40. *US*, bd II, p. 327

41. Grundtvig *Mands Munde*, 1877, p. 276

42. *US*, bd 1, p. 60